

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

17529

Llei 9/2014, de 29 de setembre, per la qual s'estableix i regula la protecció a la maternitat

EL PRESIDENT DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 39 de la Constitució Espanyola, primer dels dedicats per la nostra Carta Magna a consagrar els principis rectors de la política social i econòmica, estableix que els poders públics assegurin la protecció social, econòmica i jurídica de la família, i recull que els poders públics assegurin la protecció integral dels fills, iguals davant la llei independentment de la filiació, i de les mares, sigui quin sigui el seu estat civil. La llei farà possible la investigació de la paternitat.

En aquest principi rector, que ha de guiar l'actuació de tots els poders públics, s'inspiren la motivació i el contingut d'aquesta llei, ja que té com a objectiu bàsic la protecció integral de la dona embarassada que es trobi especialment en risc social o en situació de desemparament.

L'article 16 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, en l'àmbit de la defensa i la promoció dels drets socials dels ciutadans de les Illes Balears, estableix que l'actuació de la comunitat de les Illes Balears haurà de centrar-se primordialment, entre d'altres, en els àmbits corresponents a la defensa integral de la família, la protecció específica i la tutela social del menor i l'assistència social a les persones que pateixin marginació, pobresa o exclusió social.

L'Estatut, a l'article 30 apartats 13, 15, 16 i 17, atribueix a la comunitat la competència exclusiva en matèria de joventut, acció i benestar social, desenvolupament comunitari i integració, polítiques de protecció i suport a les persones amb discapacitats físiques, psíquiques i sensorials, polítiques d'atenció a persones dependents, polítiques d'atenció a les persones i als col·lectius en situació de pobresa o necessitat social, protecció social de la família, conciliació de la vida familiar i laboral i polítiques de gènere.

D'altra banda, la Llei 12/2006, de 20 de setembre, per a la dona, estableix a l'article 3 el dret a la maternitat, que es considera com un bé insubstituïble, i precisa que totes les càrregues i les cures que suposen l'embaràs, el part, la criança i la socialització de les filles i dels fills, han de rebre ajudes directes de les institucions públiques de les Illes Balears, a fi de no constituir discriminació onerosa per a les dones.

Per últim, la Llei 5/2000, de 20 d'abril, de creació de l'Institut Balear de la Dona, a l'article 2, regula com a finalitats bàsiques de l'Institut, elaborar i executar les mesures necessàries per fer efectius els principis d'igualtat de l'home i la dona, impulsar i promoure la participació de la dona en tots els àmbits i eliminar qualsevol forma de discriminació de la dona a les Illes Balears, d'acord amb les funcions previstes a l'article 3 de l'esmentada llei i a l'article 2 del Decret 109/2001, de 3 d'agost, modificat pel Decret 21/2012, de 16 de març, que regula l'organització i el funcionament de l'Institut Balear de la Dona.

Les embarassades en situació de conflicte i/o desemparament necessiten sobretot ofertes de suport efectives, assessorament i orientació. La societat i els poders públics han d'implicar-se activament per oferir aquest suport.

Generar una xarxa de suport solidari a la dona embarassada, evitar el desemparament social que de vegades pateix la dona embarassada i la creació d'una xarxa que doni cobertura i suport a aquestes dones, especialment a les que es troben en risc d'exclusió sociolaboral, és la intenció d'aquesta llei.

El Govern de la comunitat de les Illes Balears ha prestat des de fa anys suports fonamentals a les dones embarassades, tant econòmics com socials. Cal ara anar més enllà, elevant a rang de llei l'obligació de promoure actuacions concretes de suport i protecció a les dones embarassades.

A les Illes Balears no existeix actualment una legislació específica que harmonitzi, faci públic, potenciï, sistematitzi i reforci l'elenc de recursos a la disposició de la dona embarassada. Aquest és l'objecte d'aquesta llei: contemplar les previsions normatives necessàries perquè, en l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears, existeixi una xarxa solidària d'ajuda a les embarassades.

Una política pública d'informació i suport a la dona embarassada l'ajudarà a poder optar en llibertat per la maternitat i suposarà aconseguir majors cotes de justícia social. També ajudarà a sensibilitzar la nostra societat sobre la importància i el valor personal i social de l'embaràs i la maternitat.

Entre aquestes actuacions, al Centre d'Informació de la Dona de l'Institut Balear de la Dona s'oferirà a la dona embarassada informació i suport que li permetin desenvolupar lliurement la seva activitat, remouent qualsevol obstacle que pugui tenir. La llei articula igualment una sèrie de suports essencials per a les dones embarassades que cursin estudis obligatoris, tendents a garantir que totes aquestes dones puguin lliurement continuar i concloure els seus estudis tant durant l'embaràs com quan hagin donat a llum, adequant els horaris escolars a la seva situació.

Cal destacar que el telèfon d'informació a la dona de l'Institut Balear de la Dona passarà a ser gratuït i s'hi podran dirigir les dones embarassades als efectes d'aquesta llei, i que a través de la pàgina web del Govern se'ls facilitarà la informació que els permeti conèixer totes les ajudes i tots els centres que la comunitat de les Illes Balears posa al seu abast.

Aquesta llei consta d'onze articles, una disposició addicional, una derogatòria i dues finals.

Article 1

Objecte

Aquesta llei té per objecte la configuració del marc jurídic d'actuació de la comunitat, en l'àmbit de la protecció i l'atenció social a la maternitat, que comprèn el disseny de mesures i actuacions dirigides a garantir i protegir el dret de la dona embarassada a ser mare, especialment el de les dones que es trobin en situació de desemparament o risc social, propiciant l'establiment dels mitjans necessaris de caràcter social, jurídic, educatiu, sanitari o assistencial que permetin aconseguir aquesta finalitat.

Article 2

Àmbit d'aplicació

1. La dona embarassada i, especialment, aquella que es trobi en situació de desprotecció i/o de risc d'exclusió social que tingui el seu domicili o residència al territori de la comunitat autònoma de les Illes Balears tindrà dret a ser assessorada sobre com superar qualsevol conflicte que l'embaràs li pugui suposar i a ser informada, de forma personalitzada, sobre les ajudes i els suports que pot rebre, a la llum de les seves circumstàncies particulars, per culminar el seu embaràs i superar amb èxit la criança del seu fill o filla o dels seus fills i/o filles.

2. Aquesta llei és aplicable a tot l'àmbit territorial de la comunitat autònoma de les Illes Balears i a totes les administracions públiques de les Illes Balears.

Article 3

Principis rectors

Tota dona embarassada i, especialment, aquella que es trobi en una situació d'especial risc social o desemparament, tindrà dret a ser assessorada i informada de forma personalitzada sobre les ajudes i els suports que pot rebre per exercir el seu dret a ser mare i la millor atenció al seu fill o filla.

A aquests efectes, des de l'Institut Balear de la Dona, es potenciarà el Centre d'Informació de la Dona a fi d'oferir i subministrar informació detallada sobre els recursos de protecció social existents d'àmbit estatal, autonòmic i local, tant públics com privats, adequats a les seves necessitats i, especialment, els referents a salaris d'inserció social, ajudes a la maternitat, ajudes en matèria de residència i suports a la reinserció laboral.

Igualment, en aquests punts s'orientarà la dona sobre com accedir a aquestes ajudes i s'hi col·laborarà en la tramitació i la gestió quan sigui necessari.

Article 4

Directrius d'actuació

De conformitat amb les finalitats i els principis establerts, l'orientació de les polítiques d'atenció social a la maternitat quedarà estructurada en atenció a les següents directrius:

- a) El suport a la maternitat i la protecció del concebut no nascut com a principis de l'estat de benestar social de la comunitat de les Illes Balears.
- b) La potenciació de caràcter transversal de les polítiques socials de protecció de la maternitat i l'organització i la instrumentació respectives, en tots els àmbits d'actuació de la comunitat de les Illes Balears.

c) L'impuls de mesures per evitar embarassos no desitjats, amb una atenció especial a les adolescents, amb polítiques de promoció, informació, formació i fàcil accés a la planificació familiar.

d) El foment de les mesures i dels programes sociolaborals.

e) La promoció de la corresponsabilitat de la seva parella, si escau, durant l'embaràs de la dona, així com la seva responsabilitat amb els fills i filles.

Article 5

Prioritat d'atenció i no discriminació

En totes les polítiques socials de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'establirà la prioritat de la dona embarassada per accedir a les prestacions o ajudes de què es tracti, sempre que siguin adequades a la seva situació.

Les administracions públiques adoptaran les mesures adequades perquè cap dona embarassada no sigui objecte de perjudici o discriminació laboral, per motiu del seu embaràs o la seva maternitat, tant en la seva ocupació actual com en la sol·licitud de nova ocupació.

Article 6

Adolescents i joves embarassades

1. Es prestarà especial atenció a les embarassades menors de 30 anys, en situació de desprotecció i/o risc d'exclusió social, i especialment a les menors d'edat, que tindran dret a una assistència específica que inclourà, almenys, les prestacions següents:

- Educació per a la maternitat, adequada a la seva edat i circumstàncies.
- Suport psicològic abans i després del part.
- Intervenció familiar.
- Formació afectiva sexual.
- Assistència singular en el centre escolar per adequar el seu pla d'estudis a l'embaràs i la maternitat.

2. Per a aquelles menors que cursin estudis obligatoris, s'inclourà una adequació dels horaris i plans escolars a les seves necessitats durant l'embaràs i en els dos anys següents al part. Les autoritats educatives vetllaran pel perfecte compliment d'aquesta previsió i arbitraran els mitjans i les mesures necessaris per fer possible l'optimització del rendiment acadèmic de l'embarassada de forma compatible amb les exigències derivades de l'embaràs i la maternitat.

Article 7

Dret a la informació

En tots els centres assistencials i sanitaris radicats al territori de la comunitat de les Illes Balears es facilitarà a les dones gestants i a les seves famílies la informació bàsica prevista en aquesta llei.

La informació bàsica inclourà, com a mínim, una guia de recursos de suport i assistència a la maternitat, a més de la referent a la legislació vigent en la matèria i la prevista per a la prestació del consentiment informat que exigeix la norma sanitària. Aquesta guia de recursos de suport i assistència a la maternitat es farà sota la coordinació i la col·laboració de l'Institut Balear de la Dona.

També hi constarà de manera destacada el telèfon d'accés general i gratuït previst a l'article següent.

La informació es facilitarà amb caràcter personalitzat, sense perjudici de lliurar a més la documentació corresponent.

Article 8

Foment de la informació

1. El Govern de les Illes Balears, mitjançant el telèfon d'informació a la dona de l'Institut Balear de la Dona, facilitarà que aquest sigui d'accés general gratuït i que permeti a qualsevol embarassada connectar amb la xarxa de suport regulada en aquesta llei.

2. Així mateix, el Govern de les Illes Balears a través de la seva pàgina web facilitarà tota la informació de la xarxa segons es disposa en aquesta llei, les normes i iniciatives de desenvolupament, i en facilitarà el coneixement i l'accessibilitat en els ambients apropiats.

Article 9

Confidencialitat de les actuacions

En les actuacions i els procediments relacionats amb la dona embarassada, es protegiran la seva intimitat, els seus valors i creences i la confidencialitat de les seves dades personals, així com de qualsevol persona que estigui sota la seva guarda i custòdia amb estricta respecte a

les disposicions contingudes a la Llei Orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

Article 10

Col·laboració entre administracions

L'Institut Balear de la Dona promourà la implicació de les entitats locals, inclosos els consells insulars, en la difusió del coneixement, de la informació i dels recursos entre les potencials interessades, i de l'existència de la xarxa de suport a la dona embarassada que aquesta llei estableix, i la seva col·laboració activa en la difusió, l'aplicació i l'eficàcia d'aquesta xarxa. A aquest efecte, es podran establir els convenis de col·laboració interadministrativa que siguin pertinents.

Article 11

Entitats d'iniciativa social

L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears fomenarà la col·laboració amb les entitats privades sense ànim de lucre que contribueixin al compliment dels objectius prevists en aquesta llei, en els termes establerts legalment.

Disposició addicional única

El Govern de la comunitat de les Illes Balears elaborarà un pla integral que inclogui accions i objectius per fer realitat l'existència d'una eficaç xarxa de suport.

Disposició derogatòria única

Queden derogades totes les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin al que es disposa en aquesta llei.

Disposició final primera

Habilitació de desenvolupament

Es faculta el Govern de les Illes Balears perquè dicti totes les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació i el desenvolupament d'aquesta llei.

Disposició final segona

Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, orden que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin guardar.

Palma, 29 de setembre de 2014

El president,
José Ramón Bauzá Díaz

